

NEWS LETTER

E-mailový zpravodaj Obcejinak.cz

Obce
jinak.cz

číslo 03
říjen 2019

01

Dotační program
na vybavení
sběrných dvorů

02

Nádoby na bioodpad,
aneb není popelnice,
jako popelnice

03

ČR zaostává
za sousedními
zeměmi ve využití
odpadů

OBSAH

- 01 Dotační program na vybavení sběrných dvorů
- 02 Nádoby na bioodpad, aneb není popelnice, jako popelnice
- 03 ČR zaostává za sousedními zeměmi ve využití odpadů
- 04 Je recyklace nejlepším způsobem nakládání s odpady?
- 05 Rozhovor o burze druhotných surovin Cyrkl
- 06 Na čem jsme pracovali v září?
- 07 Další články

01 Dotační program na vybavení sběrných dvorů

V mnohých případech jsou sběrné dvory středobodem veškerého dění v rámci odpadového hospodářství na území provozující obce. A stejně jako každé zařízení sloužící k nakládání s odpadem i v případě sběrných dvorů je nezbytné jeho kalibrace na míru právě pro potřeby provozovatele.

Nový dotační titul

K tomuto účelu lze nyní od **3. 9. 2019 až do 3. 2. 2020** možné čerpat **dotační titul** vypsany Operačním programem Životního prostředí, a to až do výše 85 % pořizovacích nákladů.

Dotaci lze čerpat na pořízení:

- velkoobjemových kontejnerů
- nádob na separované odpady
- vázících zařízení (např. mostních vah)
- kontejnerů na nebezpečné odpady nebo lisů
- drtičů či mlýnů na nejrůznější druhy odpadů.

Dotaci lze využít na modernizaci evidenčních systémů.

Jako nový způsob evidence lze využít například **identifikační karty s příslušnými QR kódy**. Pracovníci sběrného dvora tak dají odpady na váhu, **načtou QR kód a přiřadí jej ke konkrétnímu druhu odpadu**. Na dvě načtení tak dojde k zápisu do externí cloudové databáze, kde je uveden producent odpadu, váha a druh. V případě nastavení maximálních limitů pro bezplatné odevzdání odpadů tento systém rovněž **monitoruje překročení tohoto limitu** a vyzve tak producenta k uhrazení platby. Záznamy v databázi také slouží jako **snadný zdroj informací pro vytváření povinných ohlašovacích dokumentů** jako je hlášení ISPOP či dotazník EKO-KOM.

Za společnost **Arch Consulting** jsme uvítali čerpání dotačního titulu na takto širokou paletu technologií inovujících sběrné dvory. Rovněž **podporujeme smart technologie** spojené s evidencí odpadů. **Důrazně však varujeme před užíváním QR kódů v rámci odvozových forem sběru**, tj. svoz směsného komunálního odpadu, separátů či bioodpadu v případě door to door systémů. Důvodem je vysoká závislost této technologie na personálním faktoru - ten totiž vede, v porovnání s plně **automatizovanou technologií RFID čipů** (kterou preferujeme my), ke zvýšené chybovosti a nepřesnosti výsledků.

Zdroj: Odpadové fórum 9/2019, www.mistrice.cz

02 Nádoby na bioodpad, aneb není popelnice, jako popelnice

Mnoho obcí má zavedený **odvozový systém sběru bioodpadu** (jinak známý také jako door to door systém), nebo o něm přemýšlí. I my v našich projektech toto řešení často doporučujeme. Jenže pod označením "hnědá popelnice" lze pořídit hned několik výrobků, které sice **vypadají na první pohled podobně, ale technologicky se zásadně liší**. Díky této neznalosti dochází k častým stížnostem, jako například že odpad v letních měsících páchne, je natolik lepkavý, že ho nelze z nádoby vysypat a podobně.

Na sběr bioodpadu je totiž určený **tzv. komposteiner**. Jedná se typově o klasickou nádobu s horním výsypem, pouze s tím rozdílem, že u komposteineru jsou **perforovány boční stěny**, čímž dochází k **neustálé aeraci bioodpadu**. Výhodou je také **spodní rošt na kondenzát**, který přirozeně vzniká při rozkladu organické hmoty. Díky aeraci tak dochází k aerobním rozkladným procesům biomasy, **které nezapáchají**. Rošt na kondenzát pak zlepšuje strukturu odpadu a rovněž napomáhá aeraci.

Při použití klasické nádoby na směsný komunální odpad, která není nijak upravována a liší se pouze barvou, naopak dojde k rychlé spotřebě kyslíku a následným anaerobním degradačním procesům, které se vyznačují mimo jiné **vznikem páchnoucích látek**. Díky chybějícímu roštu se navíc spodní vrstvy odpadu budou nořit do kondenzátu, což ještě více podpoří anaerobní rozklad a **negativně ovlivní strukturu odpadu**.

Problémem jsou ovšem pořizovací náklady.

Klasická nádoba o objemu 240 l stojí cca **850 Kč bez DPH**, zatímco komposteiner o stejné kubatuře vyjde asi na **1 200 Kč bez DPH**. Jedná se tedy o **více než 40 % vyšší pořizovací náklady** na jednu nádobu.

03 ČR zaostává za sousedními zeměmi ve využití odpadů

Česká republika patří ve skládkování komunálního odpadu mezi zaostalé země. **Skládkujeme 45 % odpadů, průměr Evropské unie je přitom 26 %.** Základním předpokladem pro dosažení většího materiálového a energetického využívání odpadů je zvýšení poplatku za ukládání odpadů na skládku, což se osvědčilo v mnoha zemích, mimo jiné i Polsku. V České republice se již 10 let poplatek nezvýšil a patří k nejnižším v Evropě. **Poplatek se musí zvýšit až trojnásobně** a s ním i celková motivace pro investice do infrastruktury, takový je závěr 2. česko-polské konference na téma využití komunálního odpadu.

„Zkušenosti z Polska jsou jasným důkazem, že **zvýšení skládkovacího poplatku dvakrát během dvou let nikoho nepoložilo**, naopak v kombinaci s dotacemi bylo motivující pro **vznik třídících linek a navazujících zařízení** pro materiálové a energetické využití odpadu. V České republice však chybí dlouhodobá strategie a legislativní jistota v oblasti nakládání s odpady.“ Uvedl Michal Kříž ze společnosti AQUATEST, která konferenci v Olomouci organizovala.

Odborníci a významné subjekty v odpadovém hospodářství se na konferenci shodli, že **dobře nastartovaný systém odpadového hospodářství se v České republice zastavil v roce 2009.** Investice se nevyplácí, odpadové hospodářství proto stagnuje. Pokud se brzy stávající systém nezmění, nebude možné dosáhnout evropský cíl skládkování 10 % komunálních odpadů.

Skládkování jako nejlevnější způsob likvidace odpadů nemotivuje jak obce, města, ale ani podnikatelské subjekty **a tak se nerozvíjí moderní technologie či infrastruktura ve využívání odpadů.** Není pochyb, že vybudování chybějící odpadové infrastruktury bude stát Českou republiku miliardy korun, ovšem jedná se o velké investice s dlouhodobou návratností. Nyní jsou rizika příliš vysoká, jelikož legislativa, co se týče odpadového hospodářství, je pochmurná. Projektů je minimum, vliv na to má i poměrně častý neoprávněný odpor veřejnosti.

Jedním ze závěrů konference je **shodnutí se na nutnosti systému a předvídatelné legislativy**, která nebude omezovat jednotlivé způsoby a technologie nakládání s odpady. Nová zařízení musí být ekonomicky smysluplná, aby se podnikatelské subjekty či obce neměly obavy pouštět do moderních technologií.

Jaký je na to názor ARCH consulting s.r.o.?

Podporujeme zvýšení skládkovacího poplatku, jelikož také vnímáme, že současná výše poplatku nemotivuje obyvatelstvo k třídění, ale zůstává tady jedno velké téma a to: **Co dál se separovanými složkami odpadu?**

V ČR je obrovský problém s koncovými zařízeními, proto i když obyvatel poctivě vytrídí plast, papír nebo sklo, velká část toho skončí na skládce. Proto jsme toho názoru, že Česká republika musí nejen přemýšlet nad tím, o kolik zvýší skládkovací poplatek, ale i nad tím, **jak investovat do zařízení na zpracování separovaných složek**, nebo do technologií, které účinně a bez emisí mohou odstranit neseparovatelné složky komunálního odpadu.

Zdroj: Odborný časopis Odpady (07/2019)

04 Je recyklace nejlepším způsobem nakládání s odpady?

Americký internetový časopis Waste Dive před časem spustil internetovou anketu o tom, **co to je vlastně recyklace a jestli je nijak přínosná pro planetu**. Podobnou anketu spustil i český odborný časopis Odpady a výsledky zveřejnil ve svém zářijovém čísle. Pojďme se podívat na některé zajímavé odpovědi.

“Před stovkami let nikdo nic nevyhodil, protože materiál použitelný k vytvoření výrobku získávali v potu tváře. Když výrobek dosloužil, nikdo ho ve vesnici nevyhodil, materiál použil sám nebo jeho soused. Recyklace je nevyhazování v globální vesnici. Dnes nikdo neumí sám použít odpadní materiál ani nemá souseda, který by to dělal. Proto máme celý soubor organizačních procesů, které zajišťují, abychom materiál nevyhodili. A to je recyklace, **je to moderní způsob nevyhazování**”. Zbyněk Kozel, EKO-KOM, a.s.

“Recyklace je většinou marná snaha nabízet výrobci dodávky vstupních materiálů, které z jeho pohledu mají nestabilní kvalitu a nejisté množství, na výrobu jeho výrobků”. Roman Tvrzník, generální ředitel, Elektrowin, a.s.

“Recyklace je řada činností, ve kterých je **materiál zpracováván na komodity specifikované kvality a spotřebováván při výrobě nových produktů** jako surovina namísto panenských materiálů. Řada činností, které představují recyklaci, zahrnuje sběr, zpracování, zprostředkování a následnou spotřebu odpadu průmyslového, s ukončenou životností a zbytkového, stejně jako proces přeměny použitých produktů (vcelku nebo částí) na opětovně použitelné komodity”. Institute of Scrap Recycling Industries (ISRI)

Z výše uvedených citátů vidíme, jak se názory liší, každý to bere jinak. My, jako **ARCH Consulting s.r.o.**, si myslíme, že **recyklace má smysl, ale není nejlepším způsobem nakládání s odpady**. Proč? Na jednu stranu pomocí recyklace šetříme přírodní suroviny a zpomalujeme znečištění planety. Například papír se dá využít 5-8x, plast klidně i 30x (záleží, o jaký plast se jedná) a sklo donekonečna. Ale na druhou stranu **samotný recyklační proces je energeticky náročný** (opravdová zelená energie zatím neexistuje) a **během recyklace vznikají i další odpady**.

Dalším záporným bodem je to, že v současné době **nikdo nechce většinu vyříděných komodit**, protože na našem území nemáme dostatek koncových zařízení. Takže pokud se budeme dívat na recyklaci jen z pohledu znovuvyužití surovin, je to “nevyhazování v globální vesnici”, ale když se podíváme na recyklaci jako na soubor činností (sběr, zpracování, zprostředkování) není nejlepším způsobem nakládání s odpady.

Nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne, proto je v současné době tak populární koncepce “zero waste”. Musíme nejen recyklovat, ale i omezovat konzumní chování společnosti a přemýšlet nad tím, co vlastně kupujeme a do čeho jsou výrobky zabalené.

Zdroj: Odborný časopis Odpady (09/2019)

05 Rozhovor o burze druhotných surovin Cyrkl

Již v minulém newsletteru jsme Vás seznámili s burzou druhotných surovin Cyrkl. Neváhali jsme a oslovili zástupce této platformy s žádostí o krátké interview.

1. Kdy Cyrkl vznikl a jak se přišlo na myšlenku, že něco takového existovat musí? Cyrkl vznikl na jaře letošního roku. Burza druhotných surovin hraje klíčovou roli v ekosystému cirkulární ekonomiky a v ČR (ale i ve střední Evropě) takováto burza chyběla. Díky Cyrilovi Klepkovi a Lauře Mitroliosové vznikla a velice rychle se etablovala. **Spoustu materiálů, které se dá využít, skončí v dnešní době na skládkách, což je obrovská ekonomická ztráta**, ale má to samozřejmě i negativní ekologické dopady. Burza tomuto má zabránit a naší ambicí je dostat většinu odpadů mířících na skládky zase zpátky do oběhu. Na skládky totiž obce odváží až 45 % všeho svého vyprodukovaného odpadu, ovšem 80 % z toho se dá recyklovat a znovu využít. Proto bychom v tomto rádi edukovali i obce a pomohli jim s tím, aby si nastavili efektivní postupy v nakládání s cennými surovinami.

2. Pro koho je platforma určena? Platforma je vhodná pro každého, kdo disponuje druhotnou surovinou, která se dá ještě využít. Ať se jedná o stavební suroviny, plasty, textil, chemikálie atd. Tyto materiály nejčastěji na burzu přidávají firmy a obce díky větším objemům, kterými disponují. Nicméně burza není nijak omezena ani pro jednotlivce. Stejně tak na druhé straně je určena pro všechny firmy, obce či jednotlivce, kteří nabízený materiál dokážou efektivně využít.

3. Jak dochází ke komunikaci mezi dodavatelem a odběratelem? Potká-li se nabídka s poptávkou na naší burze, tak se mohou obě strany propojit přímo skrze burzu a **domluvit si předání/prodej surovin**. Kontakt začíná ze strany poptávajícího, případně pokud evidujeme o druhotnou surovinu zájem, **ozveme se nabízejícímu přímo my**. Fungujeme ovšem i pro větší firmy na bázi domluvy, kdy firma s námi naváže spolupráci a my následně pro velké objemy (tisíce tun materiálu např.) **sháníme odběratele** a pomáháme řešit celý proces nakládání s odpady. Klíčovým prvkem je i **automatizace**, kterou jsme v září zavedli a která dostává nabídky přesně k těm, kteří o ní stojí. Významně se tak zvyšuje šance na to, že materiál najde své nové majitele.

4. Kolik je momentálně zapojeno podnikatelských subjektů? Aktuálně evidujeme **kolem 250 zaregistrovaných firem** a každý den se jejich počet rozrůstá. Náš dosah se pohybuje mezi pětistovkou až tisícovkou firem, na které dokážeme aktuálně druhotné suroviny dostávat.

5. Mají obce zájem o CYRKL? Obce jsou jistě klíčovými hráči v trhu s druhotnými surovinami. Často ale mají uzavřené nevýhodné smlouvy s firmami svázejícími odpad, kterým za něj ještě platí vysoké částky. Často se také stává, **že platí větší peníze za odpad, který je vytříděný než za ten nevytříděný**, což obce staví do nevýhodné pozice. Pokud se zapojí u nás, **mohou tak svůj druhotný materiál výhodně zpeněžit** a rozšířit tak příjmy obecní kasy a zajistit, že cenný materiál neskončí na skládce či ve spalovně ale bude nadále využíván. Jsme schopni jim pomoci nastavit výhodný model najitím odběratelů, který přinese obcím ale i svozovým firmám, s kterými spolupracují, zajímavý výdělek za tyto suroviny.

6. Plánuje Cyrkl zaměření na propagaci svých služeb pro obce, či podnikatele? Není tomu tak dlouho, co naše platforma vznikla, zaměřujeme se tak **aktuálně na rozšíření základny firem**. Obce jsou pro nás bezpochyby také klíčovými hráči. Na podzim začneme chystat komplexní kampaň, která bude zacílená i na obce a bude vysvětlovat výhody obchodování s vlastními materiály, které tím obec získává. Objevit by se mohla někdy během příštího roku a bude stavěna krapet jinak než ta pro firmy. Nijak to ovšem nebrání obcím se už nyní do burzy zapojovat.

7. Jsou už nějaké stálé podnikatelské subjekty, které jsou zapojené do Cyrklu? Ano, máme navázané spolupráce s velkými českými i zahraničními firmami, kterým pomáháme řešit jejich velké objemy odpadů. Máme také platící zákazníky za námi poskytované služby. Co se týká spoluprací, můžeme mluvit například o firmách, jako jsou **Lidl, Skanska, Škoda Auto** ale i o řadě dodavatelů pro řetězec **Ikea**.

05 Rozhovor o burze druhotných surovin Cyrkl

8. Jaký přínos má CYRKL pro podnikatelské subjekty?

Firmy mohou najít kvalitní materiály, které **je budou stát na vstupu méně než suroviny primární**. Navíc druhotné suroviny nejsou o nic méně kvalitní než suroviny, které můžeme nazvat primárními. Firmy také mohou **zpeněžit „odpad“**, který vznikne v jejich výrobě jako vedlejší produkt a mohou tak ušetřit za poplatek za skládkování tohoto materiálu, a ještě mohou materiálu zajistit další život. Navíc v dnešní době mladá generace hledá odpovědné zaměstnavatele, firmy se tak navíc mohou pyšnit tím, že dělají opravdu udržitelný a cirkulární byznys.

Aktuálně máme za sebou úspěšné zobchodování desítek surovin, mezi něž patří například kovy z výroby, betonové recykláty, či různé druhy plastových regranulátů.

9. Je platforma zpoplatněna?

Zatím máme vše zadarmo. Nicméně **budeme Cyrkl rozšiřovat o další služby a možnosti**, které budou moci subjekty využít, a zde se bude jednat o zpoplatněný model. Budeme tak poskytovat tzv. freemium verzi, která bude obsahovat omezený rozsah služeb, ale skrze kterou se bude dát suroviny obchodovat i nadále zadarmo a poté verzi placenou, která bude znamenat **značné zjednodušení, větší přehlednost a praktičnost**, co se týká stran nabídky i poptávky.

10. Jaké modernizace čekají platformu?

Budou nějaké nové funkce nebo příležitosti? Mezi nové funkce můžeme zahrnout například nedávno **spuštěné automatické rozesílání nabídek zájemcům**, které pracuje se strojovým učením. Zaručíme tak, že se nabídka dostane k těm, kteří o ni opravdu mají zájem. Rozšiřujeme také podle zájmu spektrum nabízených surovin. V posledních týdnech jsme burzu **rozšířili například o chemické látky**.

Mezi novinky, které chystáme v prémiové verzi, bude patřit osobní profil daného klienta, kde bude tak vidět jeho spolehlivost a další informace o něm. Přibude také historie všech transakcí, aby firmy či obce viděly, s kým v minulosti úspěšně uskutečnily obchod. To určitě ale není vše, další novinky chystáme a na podzim je představíme spolu s odhalením prémiové verze.

Nyní také pracujeme aktivně na tom, abychom rostli do zahraničí – primárně do okolních států, kterými je Německo, Rakousko, Polsko ale i Slovensko. Ze Slovenska už aktuálně evidujeme poptávky i nabídky, je tak jen otázkou času, než se platforma uchytil v dalších státech.

Za Cyrkl odpovídal **Alvin Korčák**

Zdroj obrázku: <http://www.enviweb.cz>

06 Na čem jsme pracovali v září?

Podívejte se, s čím vším jsme obcím pomohli v měsíci září.

Strategie odpadového hospodářství

Dokončení strategie OH
pro obec Dřísy

Zahájení prací na strategii OH
obce Nová Ves v Horách

Zahájení prací na analýze
a strategii OH pro město Osek

Veřejné zakázky

VZMR na dodavatele zemního plynu
pro obec Průhonice

Vypsání nadlimitní VZ na dodavatele
služeb OH pro město Buštěhrad

Další

Plán zapojení do systému OH města Přeštice,
předáno k prvnímu čtení

Tvorba informační kampaně
o správném třídění odpadů
se zaměřením na bioodpad
pro město Přeštice

07 Další články

V našem newsletteru je pouze výběr toho podle nás nejzajímavější co se na poli odpadového hospodářství v srpnu událo. To ale rozhodně není vše, o čem jsme psali. Níže tak uvádíme názvy dalších článků. Jestliže by Vás něco zaujalo můžete plné znění nalézt na příslušné platformě.

Facebook: (@Obcejinak.cz)

Ekologická budoucnost MHD

Bambusové výrobky jsou skutečně ekologické?

Čelní nakladače s nejnižšími provozními náklady

O obalech bez obalu

Instagram:

Spalovna ve Vsetíně od roku 2022

Nakládání s odpady v Číně na přelomu ...

Moravská Třebová snížila množství odpadu

SAKO Brno spolupracuje se světovou technologickou špičkou

Můžeme žít bez plastů?

Jak odstranit 1,5 milionu plastových obalů ze supermarketů?

Víte co je útulna z plastů?

Cirkulární sken Prahy

Projekt, který přesvědčuje i netřídíče!

Brno kvete díky re-use centru

Nové řešení pro jednorázové kávové kelímky